

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrto leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila. Koroške ulice, št. 5. — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

S 1. dnem meseca oktobra začne „Sl. Gosp.“ četrto ali zadnje četrletje. Komur je toraj s tem dnevom potekla naročnina, prosimo ga uljudno, da obnovi v pravem času svojo naročbo. Do konca t. l. stane še „Sl. Gosp.“ 80 kr.

Naročnina pošlje se najlaglje s pošto nakaznico upravnistvu „Slov. Gosp.“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.
Upravnistvo.

Slov. dijaki in rodoljubje.

Dovolite, gospod urednik, dnes v Vašem listu meni besedo, upam, da ne pridete za voljo nje nikjer v zamero, mogoče pa je, da bode iz nje koristi za slov. ljudstvu. Jaz vsaj nimam pri njej druga v misli, kakor to, korist slov. ljudstva. Ako mi, g. urednik, niste izpremenili besed v nadpisu, velja moja beseda slov. dijakom in rodoljubju. Če še torej kje česa druga omenim, storim to pač le mimogredé.

Kolikor se ve dosedmal, imamo letos veliko slov. dijakov, več, kakor druga leta, to pa še posebej na c. kr. gimnaziji v Mariboru. Visoka vlada je namreč privolila, da se odpre letos že druga slov. paralelka na njej; ali če gre za pravo, ni ona slovenska, ampak le slovensko nemška, kajti le nekaj pouka se vrši v njej slovenski, ves drug pa je nemški. Lani so bili odprli prvo, pa le bolj na tihem ter se celi stvari še ni moglo prav verjeti. Zato je bilo lani v tem oddelku razmeroma malo dijakov, samo 41 v početku poduka. Do konca leta jih je ostalo le še 39 in ti so iz velike večine leto dobro končali. Bilo je izmed njih 7 odličnih in 24 srečnih, drugi pa so, kakor se pravi, padli ali celo ali vsaj „na poskušnjo“.

Tako je bilo lani in nihče ne more reči, da bi tak uspeh za prvo poskušnjo bil slab in torej je tudi visoka vlada privolila, da se tak poduk razširi še na drugo in če Bog da, s ča-

som še na tretje in četrto leto. Ker je torej prva poskušnja bila dobra, prišlo je drugo, tekoče leto pa še več učencev v prvi razred v v slovensko-nemški oddelek. Oglasilo se je va-nj nad 80 učencev in izmed teh jih je dostalo 70 preskušnjo srečno ali kaj sedaj? Za eno izbo je toliko število učencev na srednjih šolah očitno preveč in treba bode, da se razdeli teh 70 slov. učencev na dva dela ter se napravita za-nje dva oddelka. Ne vem, kaj ukrene gledé na to visoka vlada in za prvo mene to tudi ne skrbi veliko, ali se ve, da želim, naj se to izgodi na korist pouka in torej na uspeh slov. paralelek.

Vpraskam vas torej, g. urednik: kaj ne, da ste veseli tega? Kdo pa bi tudi ne bil vesel te prikazni! Ona nam je glasna priča za to, da ima slov. ljudstvo dovolje nadarjenih otrok in je le šole za-nje treba, šole, katera jim vsaj deloma streže pa tudi za to, da ljudstvo želi slov. pouka in je torej za-nj hvaležno, ako se mu podaje. Učenci na teh slov. oddelkih so po svoji veliki večini otroci kmečkih, slov. starišev in če bodo v svojem uku srečni, upam, da ostane potem njih vsak v svojem poklici trdno na strani slov. kmeta ter pomnoži ob enem število slov. inteligence. *) Jaz po svoji strani štejem prav to za veliko srečo slov. ljudstva, kajti je sicer resnica, da sloni na kmečkem stanu sreča ljudstev, toda to se godi le takrat, ako je in čuti z njim inteligencea. Kjer sta si pa ta dela križem, trpita oba, pa najbolj kmet, ki si ne zna in ne more pomoči. Daj Bog, da dobi tudi slov. kmet dovolje svoje inteligence ter se izvije tako izpod pete tuje! In da je dobi s časom več, kakor je živi sedaj med njim, to upanje nam daje ravno slov. pouk na srednjih šolah, slov. vzporednica.

G. urednik, ali niste torej Vi te misli, da je tudi v tem dovolje dela za slov. rodoljube? Tedaj pa mi nikar ne prečrtajte prošnje, ki jo stavim do njih, do vseh slov. rodoljubov,

*) Kaj ne, gospod, da Vam jo „inteligencea“ število olikancev, v višjih šolah izučeni? Stavec,

naj živé v tem ali onem stanu, v tem ali onem kraju. Kdor izmed njih premore, naj odloči kaj, lepo prosim, za podporo revniših slov. dijakov. Ne vem sicer, toda šolanje je drago in naši slov. kmetje ne šteje ravno „cekinov na štrtine“, v vrsti slov. dijakov bode jih gotovo več podpore potrebnih in kakor upam, bode tudi taci, ki so je vredni. Slov. rodoljubi v mestu storé sicer za nje, kolikor je v njih moči in „dijaška kuhinja“ pregrinja jim dan na dan mizo iz tega, kar nabere, kakor pridna bučelica, skozi celo leto za nje, ali ona ima še drugih, ne slovenskih ali ne dijakov iz slov. paralelk na skrbi. Več tedaj ne more.

Jaz torej prosim slov. rodoljube podpore za mizo dijaške kuhinje v Mariboru, te velike dobrotnice revnih dijakov in prosim je še izven nje za mizo, ki se pogrinja, kakor se mi pravi, posebej za dijaké najmlajše, tiste iz slov. vzporednic na c. kr. gimnaziji. Dobro delo bode to za vse in posebej za slov. ljudstvo. Vam pa, g. urednik, hvala za to, da ste mi odstopili dnes besedo. Z Bogom!

—a.—

Okr. zastop v Brežicah.

(Konec.)

Nadalje ima okr. zastop, kakor že rečeno, pravico odbornikov v okrajni šolski svet voliti in kako voli naš, to se že samo ob sebi lahko zastopi! Okrajni zastop oddaja tudi okrajne štipendije — komu? Gotovo le bolj svojim privržencem. Iz tega previdite lahko, dragi bralci, kako je do sedaj naš slavni okrajni zastop gospodaril, sprevidite pa tudi lahko, kake dolžnosti in pravice ima; kako važno je toraj, da se pravi poštenjaki v njega izvolijo. In to priložnost bote sedaj imeli, zakaj ne bo dolgo časa preteklo, ko bote klicani na volišče in tedaj ne dajte se zopet preslepiti in preplašiti od tistih naših najhujših sovražnikov. Oni se vam bodo sicer dobrikali in prilizovali, pa ogibajte se jih, kakor volkov v ovčjih oblačilih. Da se bote pa, dragi volilci, ravnati vedeli, tako vam hočem tukaj na kratko volilni red naznaniti. Voli se namreč na štiri dele; najpoprej volijo veleposestniki, katerih je kakih 31, ker jih je mnogo zaradi uničenih vinogradov odpadlo. Ako nam ti dobro izvolijo, potem je zmaga gotovo naša; potem volijo kmečke občine in sicer v vsaki občini župan in drugi od odbora izvoljeni volilni možje. Tu se naj dobro pazi, da se ne izvolijo omahljivci ali beguni, kakor se je to pri zadnji volitvi deželnega poslanca videlo, ko so jo kar trije župani popihali. Vojak, ki vojno pred zmago zapusti, tak je na slabem glasu. Nadalje voli mesto ali bolje rečeno vino in dva veletrgovca Del-Cot in Mathais; pri mestu in veletržcih že vemo, kako bode. Kar se pa tiče deželnih občin, mislim,

da bo mnogo boljše, kakor zadnjikrat, to se je posebno lepo pokazalo v okolici Brežice in Dobovi, res hvalevreden napredek! Druge občine so se pa večinoma že poprej dobro obnesle, izvzemši Kapele in Bizeljsko. Pa tudi pri Kapelah je upati, da bodo sedaj narodno volile, ker niso vsi rekurzi Sorčiča proti novemu obč. odboru nič izdali. In če ga smola ne drži na županovem stolu, tako ga bo zdaj zapustil ta velikonemec. Tako ostane le še samo ena trdnjavnica in to je Bizeljsko, tam se še lahko zatekajo naši nemčurje!

Vidite, dragi bralci, mnogo se je spremeniло v teku treh let; tako so počasi trdnjavnice teh rogoviležev razpadle in tako imamo še sedaj glavno „festingo“ nemške Brežice, pa še te jim ne pustimo, še ta mora pasti. Da se pa to zgodi, zato vas opominjam, dragi volilci, da pridete vsi hrabro na dan volitve skupaj in tako z združenimi močmi to zadnjo trdnjavo napadete. Najpotrebnejše je, da vsi zložno volimo. Zato stojmo vsi za enega in vsaki za vse, potem je zmaga naša, kar nam Bog pomagaj in sreča junaska. Narod pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!

Dragi volilci, ako bomo tako volili, potem smemo z dobrim upanjem gledati v veselo prihodnost, zakaj dobili bomo dobri okrajni zastop, ki bo modro občine nadzoroval, za ceste in druge dobrodelne naprave vestno skrbel, poštene in pridne uradnike in delalce najemal in se na željo občin oziral in jim, kolikor mogoče, najnižje naklade nalagal, saj vsaki vidi, kako varčno je treba sedaj gospodariti, posebno v našem okraju, kjer so vinogradi že uničeni. To pa zamore storiti le tisti, ki izpolnjuje dve največji zapovedi: „Ljubi Boga čez vse in bližnjega, kakor samega sebe“, a dosedanji zastop ni izpolnjeval nobene teh zapovedi. Tisti pa, ki mislijo, ako ne bom teh starih (!) volil, po tem pa ne bom več prodeca vozil, tisti se zelo motijo, saj se bodo ceste vedno navažale, toda v lepšem redu, kakor dosedaj.

Zato, dragi volilci, ki vas čaka velika in važna naloga, stopite neustrašeni na volišče, zakaj celi okraj se bo oziral tiste dni na vas in dobro volitev od vas pričakoval. Opominjam vas še enkrat, ne dajte se preplašiti in preslepiti od vaših sovražnikov, oni si bodo mnogo prizadevali, ker jim bo šlo za kožo, oni se bodo v najhujši sili vsega posluževali, vsake zvijače. Ako vas pride kateri iz mesta prigovarjat, pokažite mu vrata in mu recite: vi volite v mestni skupini, jaz pa v občinski! Tisti omahljivci in beguni naj raje doma ostanejo, da ne bodo tako še drugih zapeljali, zakaj ako župan volišče zapusti in pobegne, je ravno tako, kakor da bi general v najhujši bitki pobegnil. Tistih omahljivcev in izdajalcev imena bomo po volitvi vse na tanko objavili.